

โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลันที่เกิดขึ้น ภายในโรงพยาบาล คืออะไร ?

โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลัน คือ ภาวะที่
สมองหยุดทำงานอย่างเฉียบพลัน โดยมีสาเหตุจากหลอดเลือด
สมอง แบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ

- หลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตัน(พบประมาณร้อยละ 80)
- หลอดเลือดสมองแตก(พบประมาณร้อยละ20)

ทำให้เกิดความพิการหรือที่เรียกว่าอัมพฤกษ์หรือ
อัมพาต โดยในรายที่รุนแรงทำให้เสียชีวิตได้

ในที่นี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของโรคหลอดเลือด
สมองตีบหรืออุดตันเป็นหลัก

สำหรับโรคหลอดเลือดสมองที่เกิดขึ้น
ภายในโรงพยาบาล มักเกิดจากหลอดเลือดสมองตีบ
พบว่ามีอัตราตายถึง 1 ใน 6 ซึ่งสูงกว่าโรคหลอดเลือด
สมองที่เกิดขึ้นภายนอกโรงพยาบาล ซึ่งมีอัตรา
ตาย 1 ใน 20

ผู้ป่วยมักมีภาวะอื่นๆ ที่บดบังอาการ เช่น ได้ยา
ดมสลบหลังผ่าตัด ภาวะซึมจากสาเหตุอื่นๆ ทำให้วินิจฉัย
จะยากกว่าโรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลันที่เกิดขึ้นนอก
โรงพยาบาล

การผ่าตัด เกี่ยวข้องกับโรคหลอดเลือด
สมองตีบที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล
อย่างไร ?

อุบัติการณ์ของโรคหลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตัน
เฉียบพลันที่สัมพันธ์การผ่าตัดแต่ละชนิด*

การผ่าตัด	อุบัติการณ์
การผ่าตัดเนื้องอกที่ศีรษะและคอ	4.8%

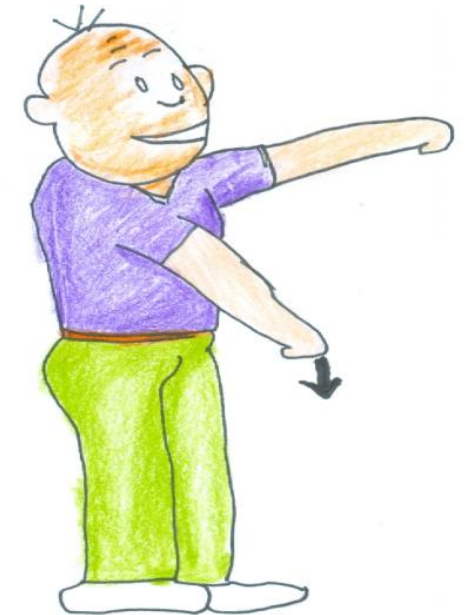
สำหรับการผ่าตัดอื่นๆ ของแผนก โสต นาสิก ลาริงซ์
วิทยา และการผ่าตัดของแผนกจักษุวิทยา จะทำให้โอกาสเกิดโรค
หลอดเลือดสมองในโรงพยาบาลต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้ป่วยมี
โรคประจำตัว หรือปัจจัยเสี่ยงดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ ผู้ป่วยก็อาจมี
ความเสี่ยงในการเกิดโรคหลอดเลือดสมองในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น

ปัจจัยเสี่ยง	ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น
โรคความดันโลหิตสูง	2-5
หัวใจเต้นผิดจังหวะ ชนิด AF	1.8-2.9
โรคเบาหวาน	1.8-6
สูบบุหรี่	1.8
โรคไขมันในเลือดสูง	1.8-2.6
หลอดเลือดแดงใหญ่ที่คอตีบ	2

*Cumbler, Ethan. "In-hospital ischemic stroke." *The Neurohospitalist* 5.3 (2015): 173-181..

จะทราบได้อย่างไรว่าเป็นโรคนี้ ?

ผู้ป่วยจะมีอาการทางระบบประสาทอย่างเฉียบพลัน
โดยมีอาการ อ่อนแรงและ/หรือชาครึ่งซีก ปากเบี้ยว
พูดไม่ชัด เห็นภาพซ้อน บางรายถ้าเป็นมากอาจซึม
หมดสติ หรือชักได้

โรคหลอดเลือดสมองสามารถรักษาได้หรือไม่ ?

โดยทั่วไปการรักษาหลักของโรคหลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตันเฉียบพลัน คือ การเปิดหลอดเลือดซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธีคือ

- 1) การให้ยาละลายลิ่มเลือดทางหลอดเลือดดำ
- 2) การใส่สายสวนเพื่อลากลิ่มเลือดที่อุดตันออก

การรักษาโรคหลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตันที่สัมพันธ์กับการผ่าตัด มีข้อจำกัด ดังนี้

1. ภาวะหลังผ่าตัด

อาจเป็นข้อห้ามของการให้ยาละลายลิ่มเลือด อย่างไรก็ตามหากเกิดอาการภายใน 4.5 ชม. แพทย์อาจพิจารณาให้ยาละลายลิ่มเลือดทางหลอดเลือดดำได้ในบางกรณีที่มีข้อบ่งชี้

2. ระยะเวลาตั้งแต่เกิดอาการจนถึงการเปิดหลอดเลือด

ระยะเวลาที่เกิดอาการเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยหากเกิดอาการภายใน 8 ชม. แพทย์อาจพิจารณาให้การรักษาโดยใส่สายสวนเพื่อลากลิ่มเลือดอุดตันออกได้

การรักษาเพื่อเปิดหลอดเลือดทั้ง 2 กรณี ยิ่งรักษาเร็ว ยิ่งได้ผลดี ภาวะแทรกซ้อนต่ำ

ผู้ป่วยและญาติสามารถมีส่วนร่วมในการรักษาให้ได้ผลดีอย่างไร ?

หากผู้ป่วยเองหรือญาติพบว่าผู้ป่วยมีอาการผิดปกติดังต่อไปนี้

ให้รีบแจ้งแพทย์หรือพยาบาลโดยทันที

- อาการอ่อนแรงหรือชาครึ่งซีก
 - ปากเบี้ยว พูดไม่ชัด หรือไม่พูด
 - ซึมลง ตามองข้างใดข้างหนึ่งตลอดเวลา
- ท้องเป็นตัวอย่างง่ายๆ คือ บอกร

จัดทำโดย

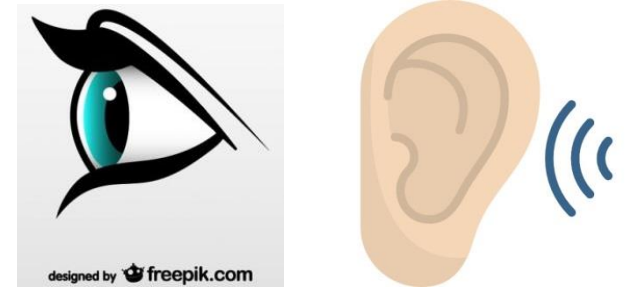
Stroke's awareness campaign for reduction of time for diagnosis and treatment of in-hospital-stroke in Siriraj hospital
พญ.จุฑาทกานต์ โชติรัตน์ศิริ , พญ.ชิตาภา กาวีตะ,ดร.เสาวลักษณ์ ฮุนนางกูร, พว.กรรณา ชูกิจ, นางดารณี พิพัฒน์กุลชัย, นางอรภรณ์ คำรงวัฒนกุล และรศ.นพ. ยงชัย นิละนนท์

สนับสนุนการพิมพ์โดย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ตรวจสอบเนื้อหาครั้งสุดท้าย ปี พ.ศ.2561
รหัสหน่วยงาน STC
 สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลัน
ที่เกิด ภายในโรงพยาบาล
(IN-HOSPITAL STROKE)

สำหรับ ภาควิชาจักษุวิทยา และ
ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

รู้เร็ว รักษาเร็ว โอกาสหายสูง

ศูนย์โรคหลอดเลือดสมองศิริราช

SIPI STC1001161